

اخبار کارگری

معطلی یک‌ساله کارگران اخراجی برای تسویه حساب

حدود یک سال پیش، شماری از کارگران پروژه پتروشیمی «رغوان گستر» که تحت مسئولیت شرکت «پیشگامان فن‌اندیش» مشغول به کار بودند، قبل از اتمام اعتبار قراردادهای کارشان اخراج شدند اما این کارگران هنوز بابت معوقات مزدی، عیدی و سنوات خود طلبکارند و تسویه‌حساب نکر ده‌اند. یکی از این کارگران به ایلنا گفت: مطالبات‌مان به‌نسبت سوابق کار متفاوت‌است و پیمانکار در زمان اشتغال‌مان هر ماه وعده‌می‌داد که معوقات حقوقی‌مان را می‌پردازد اما نه تنها مطالبات حقوقی و سسنواتی‌مان پرداخت نشد بلکه پس از چندی شغل‌مان را هم از دست دادیم. طبق ادعای این کارگر، در طول انجام پروژه شمار زیادی از کارگران بومی با اتمام بخش‌هایی از این پروژه به مرور از کار بیکار شده‌اند. آنها در طول این مدت بارها پیگیر بازگشت به شغل سابق خود بوده و حتی از مومن استخدای هم داده‌اند اما هیچ خبری از نتایج آزمون و تحقق وعده اشتغال آنان نیست.

■ ■ ■

آغاز عملیات اجرایی واحدهای مسکونی کارگری در قزوین

عملیات اجرایی احداث ۳۴۰ واحد مسکونی کارگری با حضور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در استان قزوین آغاز شد. این پروژه در دو نقطه و در زمینی به مساحت ۱۵ هزار متر مربع کلید خورده و مجموع زیربنای آن ۳۲ هزار مترمربع پیش‌بینی شده‌است. به گزارش ایسنا، تأمین زمین این پروژه توسط اداره کار راه و شهرسازی استان انجام شده‌ و اجرای عملیات ساخت واحدهای مسکونی برعهده گروه ساخت متشکل از اتاق تعاون، اتحادیه‌های کارگری و شرکت سرماپه‌گذاری سهامی عام‌است. این طرح در راستای حمایت از جامعه کارگری، تأمین مسکن پایدار و تقویت مشارکت نهادهای تعاونی و کارگری در اجرای پروژه‌های عمرانی و مسکن آغاز شده‌است.

■ ■ ■

اعتراض نیروهای شرکتی به سخنگوی دولت: تبدیل وضعیت نیاز به آزمون ندارد
جمعی از نیروهای شرکتی نفت و گاز به اظهارات اخیر سخنگوی دولت در ارتباط با تبدیل وضعیت کارگران شرکتی انتقاد کردند. در روزهای اخیر «مهاجرانی» اعلام کرد: طبق قانون هر نیرویی می‌خواهد تبدیل وضعیت شود باید در آزمون شرکت کند. کارگروه این تدبیر را انجام داده تا نیروهای شرکتی، امتیازاتی تحت عنوان سنوات کار و تخصصی که دارند، دریافت کنند و در آزمون برای آنان در نظر گرفته شود. به گزارش ایلنا، این نیروها اما می‌گویند: سال‌هاست ما را با پانه‌های مختلف سنگ‌قلاب می‌کنند. بیش از پنج‌سال است که وعده‌های بی‌نتیجه‌شیده‌ایم و کار تبدیل وضعیت به سرانجام نرسیده‌است. یکی از این کارگران با بیان اینکه برای تبدیل وضعیت و حذف پیمانکاران نیاز به هیچ آزمونی نیست، گفت: آزمون برای ابتدای کار است نه برای نیرویی که ۱۰ یا ۱۵ سال سابقه دارد! او افزود: ادعا می‌کردند دولت چهاردهم با ساماندهی و حذف پیمانکاران موافق است اما باز هم حرف آزمون را پیش کشیدند! این سخنگوی دولت می‌گویم با این حرف‌ها به نیروهایی که با یک پنجم حقوق رسمی‌ها، چرخ‌های صنعت را می‌گردانند، توهمین نکنید!

■ ■ ■

رئیس کانون عالی کارگران بازنشسته: مشکلات درمان بازنشستگان جدی‌تر شده است

همایش «وفای برای سرماپه‌گذاری در ایران ماهر» پنج‌شنبه در استانداری قزوین برگزار شد. در این نشست، فعالان اقتصادی، کارگران و بازنشستگان مطالبات خود را با «احمد میری» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی مطرح کردند.

«محمد اسدی» رئیس کانون عالی کارگران بازنشسته تأمین اجتماعی در این همایش اظهار کرد: امسال برای دومین بار در طول چند دهه بود که افزایش حقوق‌ها با تورم هم‌راستاشده بود. البته هر چند افزایش مزد باید متناسب با تورم باشد ولی باید سید خانوار نیز لحاظ شود. وی ادامه داد: رشد بی‌رویه و سرسام‌آور تورم، زندگی مردم و بازنشستگان را به سطحی رسانده که دیگر تحمل آن ممکن نیست. بهتر است امسال در برنامه‌ریزی‌ها، حمایت غیرتقدی بدون در نظر گرفتن دهک‌بندی برای بازنشستگان در نظر گرفته شود. رئیس کانون عالی کارگران بازنشسته تأمین اجتماعی خاطرنشان کرد: استان قزوین، اسنانی کارگر نشین است و اکثریت ساکنین آن کارگر هستند و نیاز به یک درمانگاه دارند. بوجه آن هم در تأمین اجتماعی لحاظ و تصویب شده‌است.

وی افزود: هفت‌ماه است که حق بیمه تکمیلی کسر شده اما بیمه طرف قرارداد خسارت‌ها را پرداخت نکرده‌است. بازنشسته‌ای در اردیبهشت‌ماه فاکتور ارائه داده ولی هنوز هزینه خود را وصول نکرده‌است بهتر است وزیر کار در این زمینه ورود کند. اسدی یادآور شد: برای تعرفه نظام پزشکی بیش از ۵۵ درصد افزایش در نظر گرفته شده که اگر فکری برای آن نشود، بازنشستگان با چالش جدی مواجه خواهند شد.

امروز (۲۹ آذرماه) نخستین جلسه کمیته مزد شورای عالی کار باهدف انجام مذاکرات کارشناسی درباره تعیین دستمزد سال ۱۴۰۵ کارگران برگزار خواهد شد.نشستی که بار دیگر توجه‌ها را به شکاف عمیق میان حداقل مزد و هزینه‌های واقعی زندگی معطوف کرده‌است.

مطابق ماده ۴۱ آردم کار، شورای عالی کار موظف است حداقل مزد را هر سال براساس نرخ تورم و به گونه‌ای تعیین کند که هزینه تأمین سبد معیشت یک خانوار کارگری را پوشش دهد. با این حال، در سال‌های اخیر این الزام قانونی عملاً به شاخص تورم تقلیل یافته و مؤلفه معیشت واقعی یا نادیده گرفته شده یا صرفاً به شکلی نمادین در محاسبات لحاظ شده‌است.

پيامد این رویکرد، افزایش مستمر فاصله میان دستمزد قانونی کارگران و هزینه‌های واقعی زندگی بوده؛ فاصله‌ای که به کاهش محسوس قدرت خرید نیروی کار انجامیده و بخش بزرگی از خانوارهای کارگری را با دشواری‌های جدی معیشتی روبرو کرده‌است. در چنین شرایطی، حداقل دستمزد نه تنها پاسخگوی نیازهای اولیه زندگی نیست، بلکه هر سال بیش از پیش از پوشش حداقلی سبد معیشت عقب‌می‌ماند.

طبق قانون، شورای عالی کار به‌عنوان مرجع رسمی تعیین دستمزد با ساختاری سه‌جانبه متشکل از نمایندگان دولت، کارفرمایان و کارگران شکل گرفته؛ ترکیبی که در ظاهر باید به تصمیم‌گیری متوازن و مبتنی بر منافع همه طرف‌ها منجر شود اما در عمل، روند سال‌های اخیر نشان می‌دهد که تصمیم‌هایش از آنکه معطوف به ترمیم قدرت خرید کارگران باشد، تحت تأثیر خواسته‌ها و تمایلات دولتی و کارفرمایی قرار گرفته و همین مسأله به تعمیق شکاف مزدی دامن زده‌است.

کمیته مزد و ماموریتی به نام تعیین سبد معیشت کارگران
هر سال در ماه‌های پایانی سال، کمیته تخصصی مزد مأمور انجام بررسی‌های کارشناسی و محاسبه سبد معیشت می‌شود و پس از آن، مذاکرات شورای عالی کار برای تعیین حداقل مزد سال آینده آغاز می‌شود. با این حال، تأخیر در این فرآیند و فاصله معنادار میان برآوردهای کارشناسی سبد معیشت و ارقام نهایی دستمزد، به یکی از محورهای ثابت انتقادات نمایندگان کارگری تبدیل شده؛ انتقادهایی که از تداوم بی‌توجهی به واقعیت‌های معیشتی حکایت دارد.

«مجید رحمتی» عضو هیأت مدیره کانون شورای اسلامی کار استان تهران با اشاره به روند تعیین حداقل دستمزد به ایلنا می‌گوید: «طبق ماده ۴۱ قانون کار، تعیین مزد کارگران برعهده شورای عالی کار است. ترکیب این شورائیز در قانون مشخص شده؛ سه نفر نماینده کارگران، سه نفر

روند سال‌های اخیر نشان می‌دهد که تصمیم‌هایش از آنکه معطوف به ترمیم قدرت خرید کارگران باشد، تحت تأثیر خواسته‌ها و تمایلات دولتی و کارفرمایی قرار گرفته و همین مسأله به تعمیق شکاف مزدی دامن زده‌است

گفت و گو

دبیر اجرایی خانه کارگر طبس:

شرایط برای کارگران معادن زغال سنگ سخت و طاقت فرسا شده است

دبیر اجرایی خانه کارگر طبس گفت: تورم افسار گسیخته، دستمزد‌های عقب‌مانده، عدم پرداخت مزایای مزدی و فشارهای روحی و روانی ناشی از آن، کارگران معادن زغال‌سنگ را در شرایطی قرار داده که هم معیشت و هم ایمنی آنها به شدت در معرض خطر قرار گرفته‌است.

ابراهیم رحیمیان با اشاره به شرایط دشوار معیشتی و شغلی کارگران معادن زغال سنگ طبس به ایلنا گفت: مشکلات بسیاری وجود دارد که هر روز که می‌گذرد نه تنها کاهش نمی‌یابد، بلکه با تورم افسار گسیخته و افزایش فشارهای روحی و روانی، عمیق‌تر هم می‌شود. در واقع، مشکلاتی که تا چند سال پیش وجود داشت همچنان با شدت بیشتر ادامه دارد.

وی با بیان اینکه طبس یک شهر معدنی است و بخش عمده فعالیت‌های اقتصادی آن به معادن زغال‌سنگ وابسته است، گفت: هر چه از سختی کار در معادن زغال سنگ گفته شود، باز هم کم‌است. این شغل بسیار سخت، مخاطره‌آمیز و خطرناک است و در زمره مشاغل سخت و زیان‌آور قرار می‌گیرد. با این حال در مسیر دریافت تألیفیه‌های مربوط به مشاغل سخت و زیان‌آور، مشکلات فراوانی وجود دارد که خودش بحث مفصلی است.

تورم افسار گسیخته روزه و سقوط قدرت خرید کارگران
دبیر اجرایی خانه کارگر طبس با تمرکز بر وضعیت معیشتی کارگران گفت: از ابتدای سال یا تومر می‌مواجه شده‌ایم که به جرات می‌توان گفت در کشور سابقه نداشته است. با وجود اینکه بیش از ۴۰ سال سن دارم، چنین رشد قیمتی در کالاهای اساسی، طلا

دبیر اجرایی خانه کارگر طبس با اشاره به ساختار معیوب صنعت

فاصله مزد و سبد معیشت در آبان ماه به بیش از ۲۰ میلیون تومان رسید

کارگران؛ هر روز فقیرتر از دیروز

است. این در حالی‌ست که حداقل مزد به‌دنبال اضافه‌مزایای رفاهی، از جمله بن خواروبار و حق مسکن، نهایتاً به ۱۳۰۳ یا ۱۴ میلیون تومان می‌رسد آن هم با حق مسکنی که عملاً رقم ناچیزی است. به بیان ساده، امروز حدود ۲۰ میلیون تومان فاصله میان مزد دوسبد معیشت وجود دارد.»

رحمتی تأکید می‌کند: «این فاصله هر سال هم بزرگ‌تر می‌شود چون وقتی تورم با درصد‌های بالا افزایش پیدا می‌کند، مسا درصد‌های کوچک‌تری را مبنای افزایش مزد قرار می‌دهیم. ممکن است روی کاغذ بگویند اختلاف مثلاً ۱۰ درصد است اما در عدد واقعی این اختلاف به چند میلیون تومان می‌رسد. یعنی هر سال این شکاف عمیق‌تر می‌شود. من واقعاً نمی‌دانم دولت دقیقاً چه می‌کند و آیا اساساً اراده‌ای برای بر کردن این فاصله وجود دارد یا نه.»

سیاست‌های انقباضی و فشار مستقیم بر مزد کارگران

وی با انتقاد از سیاست‌های دولت می‌گوید:

همه جای دنیا، راهکار اصلی کارگران برای احقاق حقوق‌شان، استفاده از قدرت چانه‌زنی است. این قدرت چانه‌زنی بدون بر خورداری از حقوق بنیادین، مانند حق تجمع، حق اعتراض و داشتن اتحادیه‌های قدر تمند، عملاً معنا ندارد

«وقتی لایحه بودجه دولت را بررسی می‌کنیم، می‌بینیم برای کارکنان خودش و حتی کارگرانی که زیرمجموعه دولت هستند، افزایش حدود ۲۰ درصدی پیش‌بینی شده، در حالی که بانک مرکزی که نهادی حاکمیتی است، تورم بالای ۴۰ درصد را اعلام می‌کند. این یعنی دولت اجرای سیاست‌قبضایی خود را از جیب کارگران و کارمندان آغاز کرده در حالی که اگر قرار بود سیاست انقباضی اعمال شود، دولت می‌توانست به سراغ بنگاه‌های ناکارآمد، سازمان‌ها و مراکزی برود که مشخص نیست دقیقاً چه مأموریتی دارند و خروجی‌شان چیست.»

عضو هیأت مدیره کانون شوراهای اسلامی کار استان تهران ادامه می‌دهد: «به‌جای این مسیر، سلاهدترین راه انتخاب شده و فشار مستقیم‌آبر مزد کارگر وارد آمده است. دولت خود بزرگ‌ترین کارفرمای کشور است و وقتی اراده‌ای برای افزایش واقعی حقوق ندارد، طبیعی است که این رویکرد به کل بازار کار تسری پیدا کند. نتیجه آن هم این بوده که افزایش واقعی قدرت خرید کارگران در چند سال اخیر عملاً اتفاقی نیفتاده است. اگر از سال ۱۳۹۹ به این‌سو نگاه کنیم، به‌جز یک سال، در سایر

سال‌ها افزایش مزد متناسب با هزینه‌های زندگی نبوده‌است.»

هر سال حسرت یار سال را می‌خوریم
رحمتی با اشاره به کاهش واقعی قدرت خرید می‌گوید: «ها امروز نسبت به اسفند سال گذشته فقیرتر شده‌ایم. با حقوق اسفند یار سال، یعنی پیش از اعمال افزایش مزد امسال، قدرت خرید بیشتری داشتیم. یعنی همین حالا هم نسبت به سال قبل عقب‌تر هستیم. افزایش قیمت مواد غذایی در این ۹ ماه اخیر به‌خوبی این واقعیت را نشان می‌دهد.»

او اضافه می‌کند: «طبق یک گزارش سیاستی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی که در آذرماه مطالعه کردم، میزان کالری مصرفی خانوار هانسیب به ۱۰ سال قبل حدود ۳۰ درصد کاهش پیدا کرده است. این عدد بسیار گویاست. کاهش مصرف بنیات و مواد غذایی اساسی تبعات اجتماعی و پیامدهای جدی سلامت به همراه دارد. وقتی یک خانواده نتواند سبد غذایی مناسب، به‌ویژه برای کودک یا نوزاد خود، تأمین کند، عملاً زمینه بروز بیماری و سوءتغذیه فراهم می‌شود.»

این فعال کارگری می‌گوید: «اگر دولت می‌گوید امکان افزایش واقعی دستمزد را ندارد، می‌تواند از مسیرهای دیگری کاهش قدرت خرید را جبران کر ده. مثلاً از طریق توزیع سبد‌های معیشتی، به شرط آنکه یک سیستم توزیع سراسری و عادلانه برای همه کارگران کشور طراحی شود و این سبدها به‌صورت منظم و ماهانه در اختیار خانوارها قرار گیرد تا حداقل در تأمین خوراک دچار مشکل نشوند.»

مطالبه‌گری بدون تشکل؛ بن‌بست قدرت چانه‌زنی کارگران

رحمتی در ادامه به راهکارهای پیش رو جامعه کارگری می‌پردازد و می‌گوید: «همه جای دنیا، راهکار اصلی کارگران برای احقاق حقوق‌شان، استفاده از قدرت چانه‌زنی است. این قدرت چانه‌زنی بدون برخورداری از حقوق بنیادین، مانند حق تجمع، حق اعتراض و داشتن اتحادیه‌های قدرتمند، عملاً معنا ندارد. اتحادیه‌های قوی می‌توانند کارگران را ذیل یک چتر مشترک سازمان‌دهی کنند تا امکان مطالبه حقوق اولیه فراهم شود.»

او تأکید می‌کند: «واقعیت این است که امروز چنین امکانی وجود ندارد و جامعه کارگری به وضعیتی رسیده که از یأس به سمت انفعال سوق داده شده‌است. وقتی مدام به یک دیوار بزرگ ضربه می‌زنید و نتیجه‌ای نمی‌گیرید، ناامیدی شکل می‌گیرد. با این حال، همین ناامیدی می‌تواند در صورت سازمان‌یابی به یک نیروی محرک تبدیل شود؛ به شرط آنکه تشکل‌های کارگری بتوانند از این وضعیت عبور کنند.»

رحمتی در پایان می‌گوید: «تنها راه باقی‌مانده این است که خود کارگران و تشکل‌هایشان از همه ابزارهای ممکن استفاده کنند. نمایندگان کارگری در شورای عالی کار نیز باید از بدنه کارگری کمک بگیرند از تشکل‌ها و صاحب‌نظران بهره‌برند و حتی همایش‌ها و نشست‌های برگزارشوند تا هم روش‌های محاسبه سبد معیشت و هم ابزارهای چانه‌زنی تقویت شود. اگر این اتفاق رخ ندهد، باروندی که دولت در پیش گرفته، وضعیت معیشتی کارگران هر سال بدتر خواهد شد.»

متعددی بودیم. افزایش این شبه‌حوادث نشان می‌دهد که فشار روانی ناشی از وضعیت مالی و عدم امنیت شغلی، مستقیماً ایمنی و جان کارگران را تهدید می‌کند.

رحیمیان در ارتباط با حق تونل کارگران معادن هم گفت: همه شرکت‌های زغال سنگ حق تونل را پرداخت نمی‌کنند و متأسفانه در طبس تنها دو شرکت معتبر این کار را انجام می‌دهند. این مبلغ به‌منظور تشویق و جبران کاردر محیط‌های زیرزمینی و خطرناک در نظر گرفته شده‌است.

وی افزود: به‌رغم اینکه این حق پرداخت نمی‌شود، مبلغ آن نیز بسیار ناچیز است. برای یک مهندس که ۲۰ ماه در روز رادر زیرزمین کار می‌کند، این مبلغ در نهایت حدود ۱۲۰ الی ۱۵۰ هزار تومان می‌شود. در برخی موارد، حق تونل روزه بین ۱۳ الی ۷ هزار تومان است که عملاً ارزش و تأثیر معناداری در معیشت کارگران ندارد.

دبیر اجرایی خانه کارگر طبس در پایان گفت: کارگران هر روز با این سوال سرکار می‌آیند که آیا امروز پولی به ما پرداخت می‌شود یا خیر؟ این بلا تکلیفی دائمی، امنیت روانی کارگران را به‌مرز هشدار رسانده‌است. ادامه این روند، هم معیشت کارگران و هم ایمنی آنها را تهدید جدی مواجه می‌کند.

گفت و گو

کارگران به‌صورت موقت حفظ شدند و از آنها خواسته شد در بازسازی کارخانه همکاری کنند و بخشی دیگر نیز به‌طور موقت به کارخانه‌های جانبی این مجموعه در شهرک صنعتی زرندید و شهرک صنعتی ساوه منتقل شدند تا پس از راه‌اندازی مجدد، به محل کار خود بازگردند.

دبیر اجرایی خانه کارگر ساوه افزود: کارفرمای شرکت طبیعت، کارخانه جدیدی رادر ساوه با نام «غلات‌یان» احداث کرد که قرار بود نهاده‌های اولیه روغن کشتی به این واحد اختصاص داده شود تا فرآیند روغن‌کشی انجام و مواد اولیه به بخش تولید روغن کارخانه طبیعت منتقل شود اما در حال حاضر، کارخانه غلات‌یان به دلیل عدم حمایت وزارت جهاد کشاورزی، امکان تأمین نهاده‌های اولیه را ندارد و از لازم برای واردات این مواد نیز به آن اختصاص داده نشده‌است. در نتیجه، تأمین مواد اولیه روغن در این واحد متوقف شده و به تبع آن بخش تولید روغن در کارخانه طبیعت نیز با توقف مواجه شده و امکان ادامه فعالیت و بسته‌بندی محصولات نیست.

به گفته میرزایی، کارخانه طبیعت در حال حاضر در آستانه تعطیلی قرار دارد و وضعیت بیش از ۵۰۰ کارگر این مجموعه در هاله‌ای از ابهام قرار گرفته و خطر بیکاری آنها را تهدید می‌کند.